

## Transkribering: Ämnesbetyg och gymnasiesärskolan

[00:00:01] Det här är en podcast från Skolverket.

**Sandra Charléz** [00:00:13] Hej och välkommen till Skolverkspodden Den här gången ska vi åter prata om ämnesbetygsreformen, i dag med gymnasiesärskolan i fokus. Jag heter Sandra Charléz och med mig i studion har jag två undervisningsråd från Skolverket. Cecilia Hågemark och Björn Sterner, varmt välkomna hit!

**Cecilia Hågemark** [00:00:31] Tack så mycket!

**Björn Sterner** [00:00:31] Tack ska du ha!

**Sandra Charléz** [00:00:32] Bakgrunden till ämnesbetygsreformen är den kritik som har riktats mot det kursutformade gymnasiet. Kritiken har gått ut på att det har varit ett för stort fokus på betyg och bedömning och att helhetsperspektivet tappats bort. Och det här har främst gällt gymnasieskolan men det finns stora fördelar med att ämnena i de båda skolformerna, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, är uppbyggda enligt samma principer. Så ämnesbetygsreformen gäller även gymnasiesärskolan. Jag säger att det finns fördelar med att ämnena är uppbyggda på samma principer. Är det det, stämmer det jag säger?

**Björn Sterner** [00:01:09] Det finns många fördelar med att skolformerna sitter ihop. I det här fallet så skulle jag säga att möjligheterna för gymnasiesärskolans elever att även läsa ämnen ur gymnasieskolan är ett bra argument för att de sitter ihop.

**Sandra Charléz** [00:01:24] Och hur är det för gymnasiesärskoleeleverna idag?

**Björn Sterner** [00:01:28] Efter utbildningen så har man ju rätt begränsade möjligheter, både till fortsatta studier och tyvärr även svårt att komma ut i arbete i den utsträckning som de tänkt. Myndigheten för delaktighet har undersökt just det här, hur det är att leva generellt sätt för personer med intellektuell funktionsnedsättning och man har publicerat det här i en rapport som heter "Begränsade livsval" som beskriver innehållet rätt bra. Där pekar man bland annat på att vi i skolan kan göra mera just för att eleverna ska få större möjlighet att bli delaktiga i samhället och förbereda eleverna för ett arbete. Det vill vi ta fasta i ämnesbetygsarbetet.

**Sandra Charléz** [00:02:14] Som jag har förstått det så är ämnesbetygsreformen en stor förändring som kräver att ni på Skolverket ser över mer än ämnesplanerna. Men vad ska ämnesbetyg leda till och hur kommer reformen att påverka gymnasiesärskolan? Du fick två frågor i en där Cecilia.

**Cecilia Hågemark** [00:02:30] Ja, jo men hela syftet med ämnesbetygsreformen är ju att skapa större helhet och sammanhang för eleverna, och för att åstadkomma det så skapar vi då större och mer sammanhållna ämnen. Och det betyder också att vi går ifrån det kursutformade, den kursutformade gymnasiesärskolan precis som du sade och i stället så kommer ämnena att vara indelade i nivåer. Det kommer att sättas betyg efter varje nivå, på samma sätt som det i dag sätts betyg efter varje kurs. Men det betyget som man får i en nivå, det försvinner när man sedan fortsätter att läsa i ämnet. Så om man till exempel läser ämnet svenska nivå 1 och så får man kanske C där och sen så fortsätter man att läsa till nivå 2 i ämnet och så får man kanske ett A i nivå 2 och då är det A man får som slut, det slutgiltiga betyget som också finns med i gymnasiesärskolebeviset då.

**Sandra Charléz** [00:03:29] Björn, du pratade ju tidigare om att det kan vara svårt för gymnasiesärskoleeleverna att etablera sig på arbetsmarknaden efter skolan.

**Björn Sterner** [00:03:35] Precis, och det här tar vi med oss i arbetet med ämnesbetyg nu, specifikt för gymnasiesärskolan, på ett tydligare sätt än i arbetet med ämnesbetyg på gymnasieskolan. Just för att vi ser behovet av att det här kopplas starkare till yrkeslivet.

**Sandra Charléz** [00:03:51] Vad förändras mer förutom ämnesbetygen, Cecilia?

**Cecilia Hågemark** [00:03:55] Jo, vi tittar ju också över program mål och programstrukturer i gymnasiesärskolan. Och det hänger ju delvis ihop med det som Björn precis pratade om, nämligen att vi vill stärka kopplingen till arbetsmarknaden och främja förutsättningarna för att gå över till arbetslivet för våra elever i gymnasiesärskolan. Av det skälet så passar vi också på att göra innehållet i utbildningarna mer relevant utifrån hur arbetsmarknaden ser ut och de kompetensbehov som finns ute på arbetsmarknaden. Och därför så byter vi också namn, eller vi föreslår att namn ska bytas på två av programmen. Det gäller programmet för fastighet, anläggning, byggnation som i stället föreslås heta fastighet och byggnation. Och det gäller också programmet för administration, handel och varuhantering som i stället kommer att heta handel och service enligt det vi föreslår. Men det finns också andra förändringar. Vi passar på att synliggöra bildning på ett tydligare sätt i programmålen och också andra övergripande perspektiv, som till exempel att få kunskaper om hållbar utveckling eller att stärka digital kompetens. Så det också sådant som vi bygger in nu i programmålen. Och dessutom så ser vi över programstrukturerna som ju är en beskrivning av hur programmen är uppbyggda, och där kommer det att stå då att ämnena är indelade i nivåer istället för kurser som programstrukturerna ser ut i dag.

**Sandra Charléz** [00:05:27] Det om program mål och programstrukturer. Om vi går över till själva processen. Den första juli 2025 så ska ämnesbetygsmodellen börja tillämpas i skolorna och just nu så väntar ju ni på Skolverket in synpunkter på det dokument som har skickats ut på ämnesbetygsreformens första remiss. Björn, kan du berätta om den här remissen?

**Björn Sterner** [00:05:49] Och det är två remisser det handlar om. Dels den som ligger ute nu, men sen så kommer vi att lägga ut en annan remiss kring, i vinter, kommande vinter. Den kommande kommer att innehålla alla ämnen, förslag på alla ämnen där vi vill ha in synpunkter då.

**Sandra Charléz** [00:06:07] Det blir vintern 2022, 2023.

**Björn Sterner** [00:06:12] Precis så blir det ju. Det som ligger ute nu och där vi vill ha synpunkter handlar, precis som Cecilia var inne på här, programstrukturer för de olika programmen. Det vill säga hur vi tänker oss att de är uppbyggda och det som vi kallar för program mål, som beskriver egentligen hela programmet. Det är det som vi faktiskt vill ha synpunkter på nu.

**Sandra Charléz** [00:06:34] Så ni säger hjälp oss. Så vad kan man då som lärare, rektor eller huvudman eller andra i skolan, hur kan man göra för att vara Skolverket behjälplig och kunna påverka det här?

**Björn Sterner** [00:06:45] Jo, då går man in och tittar på de här förslagen och man måste inte kommentera allt, utan man kan titta på de delar som man faktiskt är engagerad i och som man kanske undervisar i eller har ansvar över på något sätt.

**Sandra Charléz** [00:06:58] Vart hittar man den här remissen då?

**Björn Sterner** [00:07:00] På Skolverkets webbplats, skolverket ämnesbetygsreformen.

**Sandra Charléz** [00:07:06] Skolverket.se/arnesbetygsreformen kan man slå in.

**Björn Sterner** [00:07:11] Stämmer bra.

**Sandra Charléz** [00:07:12] Cecilia, ska vi prata lite om hur arbetet med förslagen har gått till. Hur ni på Skolverket har gått till väga när ni har tagit fram de här förslagen som vi nu ser.

**Cecilia Hågemark** [00:07:22] Ja, nu ber vi om synpunkter på de förslag som är ute på remiss. Men det är ju inte första gången som vi ber om synpunkter på de förslag som vi tar fram, utan vi har ju haft under lång tid en tät dialog med våra referensskolor, med branschorganisationer, med de nationella programråden som finns för gymnasiesärskolan och gymnasieskolan och på det sättet försökt inhämta synpunkter under lång tid för att vi ska ha en öppen och transparent process, där vi också visar att vi verkligen vill ha in synpunkter från de som det här kommer att beröra.

**Sandra Charléz** [00:07:59] Sen så ska ju det här såklart tillämpas i skolorna. Vad kan rektor och personal göra på skolan för att göra implementeringen av ämnesbetygen?

**Björn Sterner** [00:08:10] Jag tror att man redan nu kan börja prata med varann om vad det här kan innebära, till exempel genom att gå in på Skolverkets webbplats, ta del av till exempel liten film som finns där. Titta på den gemensamt och fundera på vad innebär det här för oss? 2025 ska det börja, men jag tror att det är jättebra att redan nu mentalt börja förbereda sig.

**Sandra Charléz** [00:08:33] De som lyssnar på podden idag, har ni något sista medskick till dem? Björn, vill du börja.

**Björn Sterner** [00:08:39] Ja, följ oss. Följ arbetet, vi kommer att lägga ut. Man kan följas på Instagram, man kan följa oss på Facebook. Man kan gå in på våran webbplats och anmäla sig till prenumeration på nyhetsbrev. Och då är det så fint ordnat så att man kan ange vad man är intresserad av, det vill säga gymnasiesärskolan i det här fallet.

**Sandra Charléz** [00:09:00] Så då drunknar man inte i massor med annan information som man kanske inte är intresserad av?

**Björn Sterner** [00:09:05] Nej, och det är ju en finess. Sen kan man ju lyssna på den här typen av poddar.

**Sandra Charléz** [00:09:10] Åh, vilket ljuvligt förslag du kom med det tycker jag.

**Björn Sterner** [00:09:13] Vi har en tidigare också.

**Sandra Charléz** [00:09:14] Precis.

**Björn Sterner** [00:09:14] Som man kan gå tillbaka till om man bara lyssnat på den här.

**Sandra Charléz** [00:09:17] Just det. [Skolverket.se/amnesbetygsreformen](https://skolverket.se/amnesbetygsreformen), där kommer det finnas åtminstone två poddar än så länge. Cecilia, har du något sista tillägg?

**Cecilia Hågemark** [00:09:29] Ja, men jag vill nog bara säga att vi såklart är väldigt angelägna om att få in synpunkter. Det är så viktigt för oss för att vi ska kunna göra ett bra arbete och för att det ska bli bra program mål, bra programstrukturer för våra elever i gymnasiesärskolan.

**Sandra Charléz** [00:09:45] Tack för de fina orden och det får sätta punkt för den här podden om ämnesbetygsreformen för gymnasiesärskolan. Stort tack Cecilia Hågemark och Björn Sterner för att ni var med här i dag.

**Cecilia Hågemark** [00:09:56] Tack så mycket!

**Björn Sterner** [00:09:56] Tack själv.

**Björn Sterner** [00:09:57] Och tack till dig som har lyssnat. Mer information det hittar du som sagt på [Skolverket.se/amnesbetygsreformen](https://skolverket.se/amnesbetygsreformen).